

шок

Толькі ў "Ведамасцях" - спіс набольш вядомых гарадзенскіх чыноўнікаў, суддзяў, сілдавікоў, дырэктараў, якія не змогуць выязжаць у краіны Захаду.

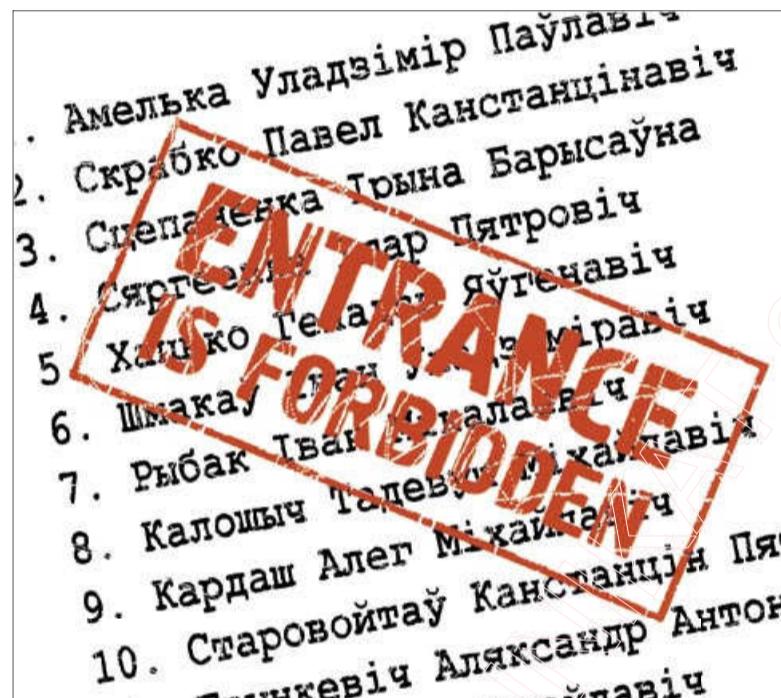
Абмежаваныя

Больш як двум сотням жыхароў Гродзеншчыны: кіраунікам сілавых служб, суддзям, чыноўнікам, дырэктарам прадпрыемстваў, разам з сужонкамі - за рэпрэсіі супраць грамадзянаў Беларусі абмежаваны ўезд у цывілизаваныя краіны свету.

На дадзены момант спіс не- ўязных чыноўнікаў пашырылі Злучаныя Штаты Амерыкі. Як сведчыць практика падобных ініцыятываў, падобныя аба- межаванні для беларускіх чыноўнікаў у хуткім часе ўвядуць ўсе краіны Еўрасаюзу, а значыць і нашыя суседзі Польшча і Літва.

Яшчэ нядаўна ў "чорным спісе" заходніх дзяржаваў былі толькі каля 30 вышэйших беларускіх дзяржчыноўнікаў, цяпер ён рэзка вырас да не- калькіх тысяч чалавек па краіне. Згодна паведамленню амбасады ЗША ў яго ўнесеныя тэяя хто "працягвае практику зняволення і пераследу грамадзянаў за выкаванні ў абараону дэмакратіі, правядзенне мірных дэмандрацый і выступленні супраць рэпресійнай палітыкі рэжыму".

Па папярэдніх падліках "Ведамасці", замежныя курортны

і фірмовыя крамы становіцца ўсё больш недасягальнымі для прыкладна двух соцень чалавек на Гродзеншчыне, а менавіта для:

- афіцэралі Міністэрства ўнутраных справаў у званні, вышэйшым за падпалкоўніка;
- афіцэралі КДБ Беларусі ў званні, вышэйшым за падпалкоўніка;
- супрацоўнікаў ідэалагічнага аддзела абласнога выканкамі;
- старшыню абласной выбарчай камісіі;
- старшыняў абласнога і раённых судоў;
- дырэктараў і намеснікаў дырэктараў дзяржаўных прадпрыемстваў;
- сужэнцаў пералічаных вышэй асобаў.

"Ведамасці" прарапануюць прозвішчы і пасады найбольш вядомых гарадзенскіх "дзе-ячай", якія разам з жонкамі трапляюць у "чорны спіс":

Ідэолагі

1. Амелька Уладзімір Паўлавіч - начальнік упраўлення ідэалогіі Гродзенскага абласнога выканайчага камітэта
2. Скрабко Павел Констанцінавіч - першы намеснік начальніка ўпраўлення ідэалогіі
3. Сцепаненка Ірина Барысаўна - намеснік начальніка ўпраўлення ідэалогіі

Сілавікі

4. Сяргеенка Ігар Пятровіч - генерал-маёр, начальнік УКДБ па Гродзенскай вобласці
5. Хацько Генадзь Яўгенавіч - палкоўнік міліцыі, начальнік УУС Гродзенскага аблвыканкама
6. Шмакаў Іван Уладзіміравіч - палкоўнік міліцыі, першы намеснік начальніка УУС Гродзенскага аблвыканкама - начальнік крымінальнай міліцыі
7. Рыбак Іван Мікалаевіч - палкоўнік міліцыі, намеснік начальніка УУС Гродзенскага аблвыканкама, начальнік міліцыі грамадскай бяспекі і спецыяльнай міліцыі
8. Калошыч Тадэвуш Міхайлівіч - палкоўнік міліцыі, намеснік начальніка УУС Гродзенскага аблвыканкама, начальнік упраўлення кадраў
9. Кардаш Алег Міхайлівіч - палкоўнік міліцыі, намеснік начальніка УУС Гродзенскага аблвыканкама, начальнік папярэдняга следства
10. Старовітаў Констанцін Пятровіч - палкоўнік міліцыі, начальнік аддзела кадраў Дэпартамента аховы

Суддзі

11. Грынкевіч Аляксандар Антонавіч - старшыня Гродзенскага абласнога суда
12. Лойша Ігар Міхайлівіч - старшыня суда Гродзенскага раёна
13. Лецка Віталь Ксенафонтавіч - старшыня суда Ленінскага раёна г. Гродна
14. Кулакоўскі Валеры Лявонцьевіч - старшыня суда Кастрычніцкага раёна г. Гродна
15. Панок Мікалай Паўлавіч - старшыня Бераставіцкага суда
16. Барэйка Валеры Мікалаевіч - старшыня суда Ваўкавыскага раёна
17. Ціунчык Віктар Іосіфавіч - старшыня суда Воранаўскага раёна
18. Сёмуха Сяргей Міхайлівіч - старшыня суда Дзяляўскага раёна

працяг на 4 стр.

КДБ рэагуе

У мінулым нумары "Ведамасці" надрукавалі фотарэпартаж знутры будынка па вул. Карбышава, 15, дзе некалькі месяцаў таму яшчэ змяшчалася Кастрычніцкая раённае аддзяленне міліцыі.

Раскіданыя сакрэтныя дакументы, фота трупаў ды нахват адрэзаныя чалавечыя пальцы ў трохлітровым слоіку - вось што пакінулі ў сваіх быльых службовых кабінетах міліцыянты, перасяляючыся ў новы будынак. Гэтыя сляды іх працы выразна відаць у фотарэпартажы "Ведамасцяў". Да таго ж пабачыць усё гэта наяў мог кожны чалавек, таму што былы міліцэйскі будынак нават не быў зачынены.

Як стала вядома "Ведамас-

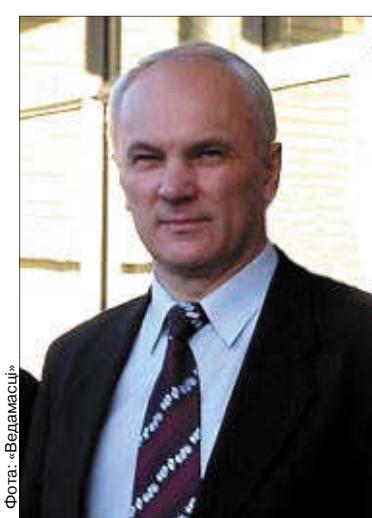
цім" справай зацікавілася Упраўленне КДБ па Гродзенскай вобласці. Але нагодай для праверкі стала не нядайбайства міліцыянтаў, якія паскідвалі адрэзаныя пальцы і сакрэтныя дакументы. Пракуратура па даручэнню КДБ спрабуе даведацца хто і якім чынам перадаў гэту інфармацыю ў СМІ, а прасцей кажучы ўзбудзіць чарговую крымінальную справу супраць журналістаў, гэтым разам за "дыскрэдытацію органаў дзяржаўнай улады".

З гэтай нагоды ў сераду 29 жніўня намеснік прокурора Ленінскага раёна Аляксандр Абрамовіч дапытаваў пазаштатнага карэспандэнта газеты "Товарыщ" Івана Романа.

"Ведамасці"

"Если Вы мне покажете хоть одно здание которое снесено, не восстановлено или не подлежат восстановлению, я съем Ваш галстук", - так заявіў старшыня Гродзенскага гарвыканкама Аляксандр Антоненка карэспандэнту тэлеканала ОРТ.

Гэтыя слова Антоненкі прагучалі ў сюжэце пра разбурэнне гістарычнага цэнтра Гродна, які прайшоў у эфіры ОРТ 29 жніўня ў праграме "Другія новості". Адным з галоўных герояў сюжэта карэспандэнта ОРТ Дзмітрыя Наважылава быў старшыня Гродзенскага гарадскога выканайчага камітэта Аляксандр Антоненка. Жывапісна планы гарадскіх уладаў па разбурэнню будынкаў Аляксандр Антоненка разчававыказаў гатоўнасць есці карэспандэнтаў галыштук, калі хтосьці пакажа знесьенія гіста-

Аляксандр Антоненка.
У галыштуку

смех

Мэр Антоненка, ешце гальштук!

рычныя будынкі.

Калі ласка, мэр Антоненка, "Ведамасці" паказваюць:
вул. Горкага, 29 (крама "Гарачы хлеб", будынак пачатку 20 ст.) - раз!

вул. Васілька, 3 (будынак млына 19 ст.) - два!

вул. Горкага, 2 (флігель віцэ-адміністратора, будынак 18 ст., архітэктурны помнік 2 катэгорыі) - тры!

вул. Гараднічанская, 23 (будынак 2 паловы 19 ст., помнік 3 катэгорыі) - чатыры!

вул. Ціміразева (будынак старога млына 19 ст.) - пяць!

І гэта далёка не ўсё!
Ешце гальштук, таварыш мэр Антоненка!

У гэтым навучальным годзе беларускага класа ў гродзенскіх школах ізноў не будзе.

Застаўся адзін

У рускамоўны клас размяркуюць таго адзінага гродзенскага першакласніка, які пажадаў вучыцца па-беларуску.

Гэта "Ведамасцям" расказаў ў адміністрацыі СШ № 32, дзе была пададзеная адзіная заява на беларускамоўнае навучанне. Для стварэння асобнага класа трэба 10 вучняў, але ў школе так і не знайшлося яшчэ 9 першакласнікаў, чые бацькі напісалі такія самыя заявы. Таму беларускі клас у гродзенскіх школах пакуль не з'явіцца.

"Ведамасці" рабілі сталы маніторынг сітуацыі з падачай беларускамоўных заяв у гродзенскія школы. Нягледзячы на тое, што і школьнія функцыянёры і чыноўнікі ад адукацыі ў большасці прости сабатавалі стварэнне беларускамоўных класаў, некаторыя прадстаўнікі школьніх адміністрацый паставіліся да этага працы сур'ёзна.

Так, настаўнік СШ № 32 праводзіў на тэму беларускамоўнага навучання бацькоўскія сходы і нават размісціў у мясцовай газете абвестку пра стварэнне беларускага класа.

Падобную работу праводзіў і гімназія № 6, распавядая ёсць дырэктар: "...**Яшчэ мы тэлефанаўвалі ў суседнія школы. Думалі, што атрымаецца неяк аб'яднацца, каб на базе некалькіх школ адзін беларускамоўны клас стварыць. Але там гэтую ідэю не надта падтрымалі...**"

Актыўнікі Гродзенскага Руху "За Свабоду", якія дзве месяцы ладзілі інфармацыйную кампанію «Запішы дзіця ў беларускі клас», не лічаць таі вынік паразай:

«Безумоўна, мы былі б вельмі ўсцешаныя, калі б бацькі масава панеслі заявы на беларускамоўнае навучанне дзяцей. Але гэта быў бы цуд - пры той моўнай палітыцы, якую вядуць мясцовыя ўлады. Мы ставім на перспектыву. I важны якраз гэты першы этап

«Эх, а вучыцца па-беларуску было б нашмат цікавей!»

- актыўна інфармаваць бацькоў пра магчымасць адкукаці на роднай мове, візуалізацыя і фармаванне іміджу беларускай мовы, як добрай інвестицыі ў будучыню іх нашчадкаў.

Выбар беларускамоўнага класа для дзіцяці - гэта свядомы выбор з боку бацькоў. Таму мы ставім задачай паказаць, што сённяшняй моўнай сітуацыя ў краіне - часовая, і добрае валоданне беларускай мовай будзе несумненнай перавагай для кожнага, хто будзе тут жыць і працаўваць.

Ганна Станкевічанка

Фота: photo.bymedia.net

Фото: "Ведамасці"

Фото: "Вед

Многомиллионная Гродненская ГЭС окупится как минимум только через 20 лет. Стоит ли ради этого уничтожать Нёман?

В четвертом квартале нас ожидает очередное резкое повышение цен на коммунальные услуги. «Гродноэнерго» увеличит тарифы на 30% на электричество и тепло для населения и предприятий. Таким образом энергетики надеются собрать деньги, чтобы начать строительство Гродненской ГЭС на Нёмане.

Откуда взять средства на продолжение и окончание работ – они пока не знают. Однако энергетики настроены решительно – уже в октябре начнут рыть котлован под здание будущей ГЭС, тендер на проведение этих работ объявлен.

Как это будет

В 12 километрах от Гродно выше по течению, в районе пос. Береговой, уже в октябре под здание станции начнут рыть котлован, откачивая из него воду и огораживая его шпунтом. В 2008 году строители подрезут на 11 метров левый берег Нёмана на протяжении 500 метров. Тут будет створ плотины 7 метров высотой.

К концу 2008 года будет закончен строительный проект Гродненской ГЭС и начнется непосредственно строительство станции, которое должно быть завершено за три года.

В 2011 году, после пуска станции, уровень Нёмана поднимется от пос. Берегового до д. Лунно. Устья Котрышина акватории достигнет 1 км. Здесь Нёман превратится в водохранилище площадью 110 га. Ниже створа, то есть в районе Гродно, наоборот, уровень воды упадет.

Суда смогут проходить створ плотины через специальный подъёмник с камерой длиной 80 м и шириной 12 м.

Рыбопропускные сооружения, по замыслу проектных инженеров, будут чем-то вроде лифта: сначала рыба набивается в камеру, затем ее выпускают с обратной стороны плотины.

В миллионах долларов

«Это же самая дешевая энергия! – восторгаются энергетики идеей строительства Гродненской ГЭС. – Она же ничего не стоит! Посмотрите, сколько стоит газ – и он же еще будет дорожать!»

Но не все так просто.

Проектная мощность ГЭС – 17 МВт. Это всего только около 5% энергобаланса области (Гродненщина потребляет 700 МВт). Станция сможет обеспечить потребление коммунального хозяйства Гродно. Так это выглядит на бумаге.

Нёман – река равнинная и довольно спокойная. Потому

ГЭС на нас?

Такой впечатляющей картины на Гродненской ГЭС не будет: Нёман – река медленная. Потому и электричества от него много не получится

большую часть года станция будет работать с мощностью 6,5 МВт, а максимума она сможет достигнуть только в весенне-половодье.

Уже по сегодняшним подсчетам известно, что строительство Гродненской ГЭС обойдется в 2,5 раза дороже чем предусматривал первоначальный проект: 88 млн долл. вместо 33 млн долл.

Это – беспрецедентные для белорусской и мировой энергетики цифры. В мировой практике нормой считается, если соотношение стоимости строительства и проектной

мощности ГЭС составляет 2,5 тыс долл. на 1кВт. В ситуации же Гродненской ГЭС каждый киловатт обойдется в более чем 5 тыс долл.

Только если цены на электроэнергию будут расти, станция окупится в лучшем случае через 20 лет. Но пока – энергетики не говорят даже о выходе Гродненской ГЭС на рентабельность.

Откуда деньжата

За счет июльского повышения тарифов «Гродноэнерго» уже заработала 1 млрд руб. сверх запланированного на год. Этого с лихвой должно хватить на первый этап работ: рыть котлована и отвод воды будут стоить примерно 800 млн руб.

«Гродноэнерго» планирует резкое повышение цен на свои услуги – на 30% уже в последнем квартале. Таким образом на будущий год энергетики будут иметь до-

Справка

На 88 млн долл. можно установить в Гродненской области 7333 ветряных энергостанции, вроде той, что недавно начала работать в Бресте (стоимость одной установки 12 тыс долл., мощность 20 кВт). Суммарно 7333 «ветряка» обеспечат 146 МВт мощности – почти в 8 раз больше, чем одна Гродненская ГЭС. Киловатт ветряной электроэнергии – самый дешевый, всего около 2 центов. А окупается «ветряк» примерно за 3 года. При этом Гродненская область считается более перспективной в плане ветряной энергетики, чем Брестчина.

полнительных 38 млрд рублей на строительство.

Других гарантированных источников инвестиций у создателей проекта нет.

Гродненские энергетики рассматривают возможность взять китайский льготный кредит в 50 млн долл. (под 3,5% годовых) для строительства Гродненской ГЭС. Однако тут есть два основных «но». Во-первых, китайские госкредиты предоставляются с железном условием: до 70% заёмных средств должны быть потрачены на китайское – оборудование, специалистов, технологии. Во-вторых, этих «китайских» 50 млн долл никто гродненским энергетикам пока даже не предложил.

Экономика будет экономной

Энергетики пошли путем, который называется «удешевление». Как стало известно «Ведамасцям», во время строительства экономить будут по следующим статьям:

В одном из документов проекта, ОВОС (оценка воздействия на окружающую среду), указано, что поднявшимися водами Нёмана будут затоплены 866 га лесокустарника, 160 га сельхозугодий. Компенсация этих потерянных и агропредприятиям стоит 9 млн долл.

Лесокустарник по проекту надо выкорчевывать, подготовить будущее ложе реки и водохранилища, подсыпать 444 кубометра грунта. Это еще около 5 млн дол.

В документе указано, что будут уничтожены нерестилища и миграционные пути рыб. **«Так ведь мы построим водохранилище, которое сможет давать 126 тонн рыбы в год!»** – отвечают энергетики. При этом ОВОС предупреждает, что без специальных работ берегам этого водохранилища грозит размытие и обвал – и в опасности окажутся жители 8 деревень: Коматово, Свислочь, Селишки, Михайлово, Паняжаны, Богатыревичи, Ковшово, Мешетники.

Причем обвал берегов в каждой из них прогнозируется серьезный – от 300 до 700 м. Стоимость укрепления берегов – около 580 тыс долл.

Да и само строительство

водохранилища энергетики тоже начинают рассматривать как лишний финансовый груз – в 160 тыс долл.

В зоне затопления окажутся археологические объекты: древние стоянки, поселения, городища – всего 32 штуки.

Стоимость археологических исследований – 1,6 млн долл.

«Ведамасці»

Растуць кошты

Бензін, хлеб, малако, гарэлка, праезд у грамадскім транспарце – ужо да канца года ўсё гэта падаражэ. Як паведамій намеснік міністра эканомікі Уладзімір Адашкевіч, беларусаў чакае падвышэнне коштавай практычна на ўсе харчовыя і нехарчовыя тавары. Па словах чыноўніка, гэта звязана з новымі рэаліямі ў гандлёвых дачыненнях з Расіяй.

Газ

Асноўны цяжар росту кошту на газ на 114% узялі на сябе прамысловыя прадпрыемствы, сказаў Адашкевіч. Газавыя тарыфы са студзеня 2007-га для рэальнага сектару павысіліся на 89,5%, для насельніцтва – на 20%. На электраэнергію для насельніцтва выраслі таксама на 20%. На цеплавую энэргію тарыфы змененіліся на 12%.

Намеснік міністра прызнаў: хутка трэба чакаць коштавых скачкоў практычна ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі.

Транспарт

За восем месяцаў гэтага году кошты на нафтапрадукты, якія рэалізујуцца праз АЗС, выраслі на 15%. Таму ад 30 жніўня вырастает кошт праезду ў гарадскім транспарце ў Гродне. Ён падскочыць адразу амаль на 20%: замест ранейшых 420 руб. будзе каштаваць 500 руб. за паездку.

Хлеб і малако

У гэтым годзе Беларусі давядзецца набыць за мяжой каля 200 тыс тон элітных гатункаў харчовай пшаніцы, а таксама фуражнае збожжа. І гэта нягледзячы, на Бішняў рапарты пра тое, што сёлета будзе намалочана збожжа болей, чым летасло.

Паводле Уладзіміра Адашкевіча, ужо ў верасні плануеца падвышэнне цаны на хлеб – у сярэднім на 3%, а на муку – на 4,5%. Уладзімір Адашкевіч сказаў, што на 2% у жніўні і таксама на 2% у верасні падвысяцца цэнны на малако.

Гарэлка

Цана на газ для Беларусі ў 2008 годзе будзе ў дыяпазоне ад 125 дал. да 150 дал. за тысячу кубаметраў і складзе, згодна міждзяржайной дамове, 68% ад сярэдненеўрапейскага кошту.

Але ўсё болей беларускіх прадпрыемстваў, не чакаючы вынікаў газавых перамоваў у Маскве, імкнуцца прэвентыўна падвысіць кошты на сваю прадукцыю. Прыкладам, ад канца жніўня на 3% павысіліся кошты на гарэлку.

Паводле Радыё Свабода

Абмежаваныя

пачатак на 1 стар.

19. Сцяпанава Наталля Віктараўна - старшыня суда Зэльвенскага раёна
20. Побаль Уладзімір Зянонавіч - старшыня суда Івейскага раёна
21. Сянко Віктар Антонавіч - старшыня Карэліцкага суда
22. Бойса Іосіф Браніслававіч - старшыня Лідскага суда
23. Сініла Віталь Віктаравіч - старшыня Мастоўскага суда
24. Аляхновіч Васіль Пятровіч - старшыня суда Наваградскага раёна
25. Казакевіч Віталь Рыгоравіч - старшыня суда Ашмянскага раёна
26. Салагубік Жана Іванаўна - старшыня Свіслацкага суда
27. Мядзведзь Міхаіл Міхайлавіч - старшыня суда Слонімскага раёна
28. Шэлег Мікалай Аляксандравіч - старшыня суда Смаргонскага раёна
29. Богдан Тамара Іванаўна - старшыня Шчучынскага суда

Абласная выбарчая камісія:

30. Лучына Леанід - старшыня абласной выбарчай камісіі

Дырэктыры буйнейшых прадпрыемстваў:

31. Радзевіч Аляксандар Міхайлавіч, "Гродна Азот"
32. Маянаў Констанцін Паўлавіч, "Гродна Хімвалакно"
33. Краўчанка Віктар Іванавіч, "Белкард"

Дырэкторы дзяржпрадпрыемстваў:

34. Герасіменка Уладзімір Васільевіч - ГРУПП "Радыёхвала"
35. Давыдау Уладзімір Аляксандравіч - РУП "Гроднатара"
36. Мітрафанай Пётр Пятровіч - ГАУПП "Гродзенская друкарня"
37. Катляр Пётр Пятровіч - РУП "Гродзенскі завод гандлёвага машынабудавання"
38. Бубен Анатоль Анатольевіч - РУП "Гродзенскі лікёрапарэлачны завод "Неманофф"
39. Чэкель Аляксандар Уладзіміравіч - ПРУП "Белдругпалімер"
40. Чарнышоў Юры Сцяпанавіч - РПУП "Гродзенская тынутневая фабрыка"
41. Шагойка Рыгор Антонавіч - РУП "Гродзенскі завод такарных патронаў "БелТАПАЗ"
42. Свірыдаў Рыгор Іванавіч - РУПП "Гроднатэкстыль"
43. Лаўцэль Валянціна Аляксандраўна - ГРУПП "Гранітекс"
44. Пашкевіч Анатоль Міхайлавіч - РУПП "Гроднахлебпрам"
45. Домаш Сямён Мікалаевіч - РУП "Гродзенскае гарбарнае аб'яднанне"
46. Галаваш Тадэвуш Юзэфавіч - РУП "Завод "Оptyk"
47. Залескі Віктар Яўгенавіч - РУПП "Завод "Ізатрон"
48. Руткоўскі Станіслаў Станіслаў - ПРУП "Опытны завод "Нёман"
49. Шулейка Юры Вітольдавіч - ОУП "Лідскі мясакамбінат"
50. Лучко Сцяпан Рыгоравіч - ГОУПП "Лідская друкарня"
51. Федаровіч Генрык Іванавіч - КУП "Лідская мэблевая фабрыка"
52. Рахатка Казімір Станіслававіч - ЛРСУП "Мажэйкава"
53. Аўсец Мікалай Мікалаевіч - РУП "Ваўкавыскі завод ліцейнага абсталявання"
54. Падваркаў Барыс Іванавіч - РУП "Ваўкавыскі завод дахавых і будаўніча-аддзелачных машын"
55. Бачан Юры Іванавіч - КУП "Ваўкавыск Будматэрыялы"
56. Цырыбка Міхаіл Міхайлавіч - РУП "Гродзенскі завод медпрепаратаў"
57. Літвін Сяргей Уладзіміравіч - УДП "Гродзенскі кансервавы завод"
58. Гершман Аляксандар Міхайлавіч - РУП "Смаргонскі завод аптычнага станкабудавання"
59. Аношка Аляксей Дзмітрыевіч - РУП "Смаргонскі аўтагрэгатны завод"
60. Гульбіновіч Валянцін Баляслававіч - РУП "Астравецкі завод "Радыёдэтал"
61. Чышчэнія Уладзімір Уладзіміравіч - УРПП "Слонімская фабрыка мастацкіх вырабаў"
62. Тамільчык Генадзь Якаўлевіч - УКПП "Слонімская фабрыка "Тэкстыльшчык"
63. Бахар Аліна Іванаўна - РУП "Навагрудская швачная фабрыка"
64. Акулік Міхаіл Васільевіч - "Слонімскі вінаробны завод"
65. Жук Мікалай Мікалаевіч - КУПП "Наваградскі завод металавырабаў"

Рухай з намі!

Еўрапейскі Марш "За Свабоду"

14 кастрычніка ў 14:00 у Мінску ад плошчы Кастрычніцкай да Нацыянальнай бібліятэкі пройдзе Еўрапейскі Марш "За Свабоду".

Заяўку на правядзенне Маршу ў Мінгарвыканкам падаў разам з кіраунікамі шэрагу апазыцыйных партый лідэр Руху "За Свабоду" Аляксандар Мілінкевіч.

- **Еўрапейскі Марш - гэта не баражба з кімсьці, гэта акцыя, якая павінна адкрыць для Беларусі шлях у Еўропу, дзе наша краіна заўсёды была гістарычна,** - сказаў лідэр Руху Аляксандар Мілінкевіч.

Мілінкевіч адзначыў, што менавіта еўрапейскі выбар - будучыня Беларусі:

- **Ні ў складзе Расіі, ні з Іранам, ні з Венесуэлай Беларусь не зробіцца квітнеючай краінай. Фантастычным мадэлям "асаблівых адносін" Беларусі з астатнім светам наканаваны правал. Нам патрэбна прыняць адпрацаваныя дзесяцігоддзямі еўрапейскія правілы ўзаємаадносінаў. Рух "За Свабоду" заўсёды выступаў за інтэграцыю Беларусі ў Еўропу, таму мы падтрымліваем ініцыятыву правядзення Еўрапейскага Маршу і прымаем у яго падрыхтоўцы актыўны ўдзел,** - сказаў Аляксандар Мілінкевіч.

Еўрапейскі Марш стане першай сур'ёзнай акцыяй дэмакратичных сіл Беларусі, пачынаючы ад 25 сакавіка бягучага года.

Кніжная серыя Руху

Гродзенскі Рух "За Свабоду" заснаваў тэматычную беларускамоўную кніжную серыю "Гарадзенская бібліятэка "Горад святога Губерта".

Аснову гэтага доўгатэрміновага праекта складаўць кнігі, якія "трапілі пад нажніцы цэнзуры цяперашніх ідэолагаў", а таксама творы незалежных пісьменнікаў, паэтаў, гісторыкаў, журналістаў і публіцистаў.

Паводле слоў каардынатора серыі Паўла Мажэйкі, "Гарадзенская бібліятэка" павінна садзейнічаць фармаванню лакальнай самасвядомасці, нагадаць аб дэмакратычных традыцыях Гродна і яго непарыўных сувязях з еўрапейскай цывілізацыяй. **"Тэмай серыі стане Гродна, яго гісторычна спадчына, культурныя дасягненні. У tym ліку літаратурныя. Кнігі серыі прадставяць забытые міну-**

лае горада, мясцовыя традыцыі сусідавання розных народаў і культур: беларускай, польскай, яўрэйскай", - сказаў Павал Мажэйка.

У экспертыні савет серыі ўвайшлі вядомыя прадстаўнікі гарадской інтэлігэнцыі, у тым ліку Данута Бічэль, Уладзімір Кіслы, Мікола Маркевіч, Алеся Смалянчук, Алеся Краўцэвіч і Віктар Шалкевіч. Ганаровы патранат над выдавецкай серыяй ажыццяўляе лідэр Руху "За Свабоду" Аляксандар Мілінкевіч.

Цяпер вядзенца

работа над дзесяццю выпускамі серыі, сярод якіх - манаграфія ад'юнкта Інстытута Рэспублікі Усходній Еўропы Ягелонскага ўніверсітэта (Кракаў, Польшча) Юрыя Гар-

дзеева "Магдэбургская Гародня"; кніга пісьменніка Аляксея Карлюка "Развітанне з ілюзіямі" з успамінамі, дзённікамі і эсэ, якія раней не публіковаліся; падручнік "Гродназнаўства", не прапушчаны афіцыйнай цензурай; "Шпацыр па беларускай Гародні" і "Анталогія гродзенскага рока".

Першы том серыі плануецца выдаць у кастрычніку гэтага года.

Гродзенскі Рух "За Свабоду" аўвесціў адкрыты творчы конкурс на распрацоўку дызайну і лагатыпу кніжнай серыі. Усе прапановы, ідэі, заўагі дасылайце:

zasvabodu.hrodna@gmail.com

У памяць Геніюш

Зэльва. Звычайны беларускі правінцыйны гарадок. Вуліцы, крамы, пабудовы нагадваюць кадры "саўковых" фільмаў: нерамантаваны асфальт, універмаг на цэнтральнай плошчы, там жа вялікі помнік "дедушке Леніну". А яшчэ -- ававязковая вуліца "Савецкая". Такая назва зусім не стасуецца з яе вядомай жыхаркай: з 1956 года тут жыла Ларыса Геніюш. Штогод у жніўні сюды прыязджае інтэлігэнцыя і нацыянальна свядомая моладзь, каб ушанаваць памяць паэта.

Сёлетнія угодкі сабралі больш за трыццаць чалавек з Гародні, Слоніма і Баранавічаў. Зранку ў Свята-Траецкай царкве было адпраўлена памінальнае набажэнства. Айцец Георгій чытаў на Евангеллі, аблкладзеным чырвоным аксамітам. Ларыса Геніюш падарыла гэту тканіну царкве ў 70-х гадах. Пад час набажэнства калі царквы "дзяжжурылі" міліцыяны ў цывільнym і супрацоўнікі ідэалагічнага аддзелу мясцовага выканкама.

Зэльвенскія могілкі. Заўсёды дагледжаная магіла Ларысы і Янкі Геніюш, а на крыжы помніка -- бел-чырвона-белая стужка. Тут была прачытана малітва і ўзняты беларускі нацыянальны сцяг.

Ганна Станкевічанка

Помнік Ларысе Геніюш стаіць калі царквы, дзе малілася паэтка